

שיעור שאלות תשובות סדר דין אזרחי

עו"ד אורטל רייסמן

**אסור להעתיק, לצלם, להקליט או להסריט את התכנים, כולם או חלקם ,
שיוצגו לכם להלן ללא אישור מפורש ובכתב מאורטל רייסמן .**

הנושא: פגרות

שאלה

מה ההבדל בין פלילי לאזרחי, ואיך זה משנה שבפלילי גם לא סופרים **אבל** ההגשה תעשה בתום הפגרה) לדוג' בתאריך. 6.9.

התשובה :

פגרת הקיץ היא בתאריכים 21/7-5/9

כשאומרים " **הפגרה לא תבוא במניין הימים** " - מתכוונים לכך שאם יש לך מניין ימים, זמן הקבוע בתקנות /חוק, להגיש לבית המשפט כתבי בי דין לדוגמא כתב תביעה /ערעור, אתה תמנה את הימים כך שהפגרה לא נספרת בימים אתה "מדלג" עליה.

כשאומרים לך " **הפגרה באה במניין הימים** " - אתה לא מדלג עליה וסופר את הימים של הפגרה במניין הימים שקבוע לך בחוק.

הנושא :סעדים זמניים

שאלה

למדנו שצו מניעה שאין לו ערך כספי הוא בסמכות בית במשפט המחוזי. על כן, שאלתי היא לגבי צו גילוי מסמכים וצווים אחרים.

האם זה נחשב סעד שאינו כספי שצריך למחוזי? הרי אלו סעדים לא כספיים למשל תביעה של פיצוי כספי בשל הפרת חוזה וצו לגילוי מסמכים, מה הדין?

התשובה :

צו לגילוי מסמכים זה לא סעד עיקרי
זאת בקשה שמבקשים בתיק עצמו על מנת שיהיה ניתן להוכיח את התביעה.
כסף זה סעד עיקרי.

הנושא :סמכות מקומית

שאלה

למדנו שאם הסעד הוא לגבי סכסוך במקרקעין, אז הולכים לפי מקום המקרקעין.

שאלתי היא כזו: אם נחתם חוזה שכירות וצד אחד מפר את ההסכם והצד השני רוצה לתבוע אותו, לאן יפנה? למקום המקרקעין או למקום מושב הנתבע? האם הסכם שכירות נחשב חזקה ושימוש במקרקעין או הסכם רגיל שתובעים לפי מקום הנתבע?

תשובה

בכדי לענות על שאלה זו, עלינו לשאול את השאלה **מה הסעד המבוקש**? אם מדובר בתובענה לאכיפת הסכם שכירות או ביטולו - זו תובענה שעניינה חזקה ושימוש במקרקעין והיא תוגש לפי מחוז השיפוט בו מצויים המקרקעין.

לעומת זאת, אם מדובר בנזק שנגרם למושכר נגיש תביעה כספית על כן התביעה תוגש לבית משפט לו נתונה הסמכות העניינית לפי שווי התובענה.

נזכיר כי שכירות מעל 25 שנה היא חכירה לדורות והסמכות לדון בה

נתונה לבימ"ש המחוזי

הנושא: סמכויות

שאלה 1

הלכת אליעזר מדברת על שני סעדים שהם לא באותה סמכות עניינית.
הכלל אומר שצריך לפצל אבל ההלכה קבעה כי כל עוד שני סעדים קשורים אחד לשני אז לא צריך לפצל כל עוד מדובר בבית משפט מחוזי.
מה קורה אם זה אותו מקרה אבל התובע מבקש פיצוי בגין הלוואה שנתן לו כלומר שני הסעדים לא קשורים אחד בשני?
ממה שלמדנו יש פיצול, אבל למדנו שמחוזי יכול לדון בתביעות שהן גם בסמכות של שלום.

שאלה 2

אם יש נתבע שהגיש תביעה בגין חוזה שכירות ובנוסף מבקש סעד בסך 3.5 מיליון ש"ח בעבור הלוואה שנתן לנתבע לפני שנתיים – לאן התביעה תוגש?

הנושא : סמכויות

תשובה

ככלל, במקרים של שני סעדים ויותר אנחנו פועלים כמפורט :
מקרקעין+מקרקעין - הלכת טפל אחר העיקר.
כסף+כסף - מחברים לפי השווי.

סעדים שמושכים לכיוון אחר - פיצול אוטומטי, תביעה נפרדת תוגש לכל סעד.
הפיצול האוטומטי נעשה מכוח סעיף 40(2) - "...יהיה בית המשפט המחוזי מוסמך לדון כל עוד אין אותו בית דין דן בו ואם העניין אינו נתון בסמכותו של בית משפט שלום".

אם שני הסעדים באותו ביהמ"ש ואנחנו רוצים לפצל אותם - צריך להגיש בקשה לפיצול.

בקניין רוחני יש לבצע הערכת שווי לשני הסעדים ומגישים או לשלום או למחוזי.
אם לא ניתן להעריך את הסעד אז הוא ילך למחוזי.

הנושא : סמכויות

המשך תשובה

יש לשים לב לחריג בהתאם לפס"ד רע"א 2299/23 זילברברג נ' פרו :
 תביעה במקרקעין שבסמכות המחוזי וסעד כספי (הנובעת מעילת המקרקעין) שבסמכות שלום הסמכות העניינית תהיה של המחוזי - לא מפצלים ושני הסעדים יוגשו יחד- לדוגמא תביעה שכוללת שני סעדים :
 הסעד הראשון הוא אכיפת חוזה מכר במקרקעין שבסמכות המחוזי והסעד השני פיצוי כספי עקב אותו חוזה (הסעד הכספי נובע מאותה עילה של המקרקעין) מתחת ל-2.5 מיליון. הסמכות לדון בתביעה תהיה של בית המשפט המחוזי ולא יהיה פיצול אוטומטי של הסעדים.
 התובע בסיטואציה הזאת יהיה חייב לכלול בתביעת המקרקעין שבסמכות המחוזי גם את הסעד הכספי שבסמכות השלום. אם לא תבע את הכסף- הוא יהיה מושתק עילה. כלומר לא יוכל לתבוע את הכסף מאוחר יותר וזאת כי אין יותר פיצול אוטומטי של הסעדים. סייג- הוא ביקש מבית המשפט המחוזי היתר לפיצול וקיבל .

הנושא: סמכויות

המשך תשובה

יש לשים לב שהחריג יחול רק אם הסעד של המקרקעין הוא בסמכות המחוזי. אם נניח סעד המקרקעין הוא בסמכותו של בית המשפט השלום והסעד הכספי הוא בסמכותו של המחוזי הכלל יחול ויהיה פיצול אוטומטי של התביעה.

בנוסף, יש לשים לב שהסעד הכספי נובע מעילת המקרקעין כלומר קשור אליו. אם לדוגמא מדובר בתביעה הכוללת סעד מקרקעין (בסמכות המחוזי) וסעד כספי שאינו קשור למקרקעין (בסמכות השלום) אז יהיה במצב זה פיצול סעדים אוטומטי.

הדגש הוא כי החריג מהפסיקה חל על סעד מקרקעין וסעד כספי שקשור לאותו מקרקעין.

הנושא: סמכויות

שאלה

אמרנו שהלכת דבוש קשורה לתביעות בחוזים.

ביטול חוזה מכר + פיצוי 1.5 מיליון ש"ח = מחוזי

כי הפיצוי נובע מן הביטול ולכן יש סמכות למחוזי כי הפיצוי תלוי בביטול.

מה קורה אם המקרה הפוך – ביטול חוזה שכירות + פיצוי 3.5 מיליון ש"ח?

תשובה

ההלכה חלה רק על בית המשפט המחוזי.

הלכה זו אינה חלה על בית משפט השלום ולכן כאשר המקרה הפוך אז יש לפצל את הסעדים.

הנושא: מומחים / ניגוד עניינים

שאלה

בעבר הנושא היה מעוגן בתקנה 89 לתקסד"א שנגעה לניגוד עניינים במינוי מומחה מטעם בית המשפט. איפה כיום אפשר למצוא את ההוראה?

תשובה

התקנה קוצרה ומפנה כעת ישירות אל תקנה 16 לתקנות המומחים. המשמעות היא שכל נושא ניגוד העניינים במינוי מומחים מוסדר בתקנה אחת מרוכזת וברורה.

הנושא: פגישת מהו"ת

שאלה

בשיעור צוין, כי פגישת מהו"ת זה גישור בהסכמת הצדדים. מקריאת הסעיף אני מבינה שזה חובה על הצדדים ולא כמו גישור שצריך לקבל את הסכמתם. אפשר הבהרה בנושא.

תשובה

פגישת המהות היא תחילתו של הליך הגישור ומנוהלת על ידי מגשר מהו"ת אשר ממונה על ידי יחידת הגישור. השתתפות בפגישה זו היא **חובה**. לאחר הפגישה הצדדים יחליטו אם הם **מסכימים** להעביר הסכסוך לגישור (שכן כל עוד לא התקבלה הסכמתם הם אינם בהליך גישור).

הנושא: פגישת מהו"ת

שאלה

הסנקציות באי התייצבות לפגישת מהות הן הוצאות עד תום ישיבת קדם משפט אחרונה, וכשהתובע מפר אז אפשר גם התליית הליכים ומחיקה מטעמים מיוחדים שירשמו ?
מה לגבי אי התייצבות לדיון מקדמי ?

תשובה

לגבי אי התייצבות לפגישת מהו"ת קבע המחוקק כי - **הממונה יחייב בעל דין שלא התייצב בהוצאות מגשר ובהוצאות בעלי הדין שהתייצבו** אלא אם מצא שמתקיימים טעמים שלא לחייבו .
כמו כן, קיימות סנקציות נוספות בסעיף 38אך הן לא בשל אי התייצבות אלא אי מילוי הוראות הפרק אשר עוסקות הן בדיון מקדמי בין בעלי הדין והן בפגישת מהות .

הנושא: פגישת מהו"ת

נסכם התשובה

אי התייצבות לפגישת מהות: הוצאות ע"י הממונה: חיוב בתשלום הוצאות למגשר ולבעל הדין שהגיע

אי מילוי הוראות הפרק לרבות אי התייצבות.

1. בית המשפט יורה לבעל דין למלא את ההוראות ואם זה התובע שהפר – בית המשפט רשאי להתלות ההליך או למחוק מטעמים מיוחדים שיירשמו.

2. אם אין סיבה מוצדקת לאי מילוי ההוראות – הוצאות ע"י בית משפט – לטובת בעל דין שכנגד או לטובת המדינה.

על אף האמור, בית המשפט יכול שלא להורות לבעל דין למלא ההוראות שהפר או לא לחייב אותו – אם מצא טעמים מיוחדים לכך.

הנושא: פגישת מהו"ת

שאלה

האם פגישת מהות רלוונטית לכל בית משפט או רק לבית משפט שלום

לא הבנתי אם הכוונה שעניין פגישת המהו"ת חלה רק בבית משפט שלום או בכל בתי המשפט?

בתקנה מספר 37 (שם מצוין בית משפט שלום - אבל אני מבינה מהתקנה שהפגישות מהות יתבצעו **פיזית** בבתי משפט שלום או הכוונה שיחולו על שלום בלבד.

תשובה

פגישת מהו"ת היא הליך חובה בכל תביעה כספית שסכומה או שוויה עולה על 40,000 ש"ח, למעט נזקי גוף ופלת"ד, והכל לפי תקנה 37 לתקנות סד"א החדשות. על כן, הדבר אינו תלוי אם התביעה הוגשה בבית משפט שלום או בבית משפט מחוזי. כל תביעה שנופלת לגדר ההגדרה בתקנה 37 לתקנות סד"א החדשות, **חייבת** בפגישת מהו"ת. תקנה 37 (מתייחס למקום ה**פיזי** בו תתקיים הפגישה עצמה. יש לשים לב כי פגישת מהו"ת יתקיימו בימ"ש השלום בלבד.

תוספת שנייה

(תקנה 37(יא))

בתי המשפט שבהם תתקיים פגישת מהו"ת

1. בתי משפט השלום

הנושא : כתבי טענות

שאלה

לאחר בדיקה בתקנה 23 לסדר דין האזרחי וצפיה בהרצאה, ברצוני לקבל הבהרה בעניין שלא ברור לי.
האם המקבל הודעת צד ג' **חייב** או **רשאי** להגיש כתב הגנה ?

תשובה

תקנה (23ג)קובעת :
דין צד שלישי שהומצאה לו הודעה, כדין נתבע לכל דבר ועניין, ואולם הוא אינו רשאי להגיש תביעה שכנגד .
משכך - הוא חייב ולא רשאי .

הנושא: המצאות

שאלה

בתקנות רשום כך:

א) (המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני מבית המשפט לנמען תהיה באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לכתובת הדואר האלקטרוני שהוא ציין בכותרת כתב טענותיו ואם היתה זו כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת, יכול שתהיה אף באמצעות משלוח המסמך האלקטרוני עצמו"...) ;

מה ההבדל בין הודעה למסמך עצמו? האם בהודעה עצמה לא מצרפים את המסמך עצמו? לא הבנתי את פשר הסיפא של הסעיף.

תשובה

ההבדל מצוי בהגדרות הנתונות בסעיף 159 לתקנות:

"הודעה אלקטרונית – הודעה בדבר קיומו של מסמך במערכת נט המשפט הכוללת קישור אליו, שפתיחתו אפשרית באמצעות מנגנון הזדהות ;

"מסמך אלקטרוני – מסמך שהוא מסר אלקטרוני החתום בחתימה אלקטרונית כהגדרתם בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א, 2001-הניתן לשמירה אלקטרונית ולאחזור ;

הנושא: המצאות

שאלה

סעיף (2)162 לגבי המצאה על מסמך ראשון / כתב תביעה / כתב הגנה למי שלא מיוצג על ידי עורך דין ..אם אדם שלא מיוצג מסר כתובת דואר אלקטרונית לבית המשפט אז רק בית המשפט יכול לשלוח לו את כתבי בית הדין או שגם הצד השני יכול לשלוח לכתובת האלקטרונית מבלי לשלוח את המסמך בדואר רשום עם אישור מסירה ?

תשובה

אכן כן, מדובר בחריג לפיו ניתן להמציא לצד שכנגד שאינו מיוצג, אם השאיר את הדוא"ל שלו לבית המשפט.

הנושא: ערעורים ומותבים

שאלה

אמרנו שבר"ע מגישים תוך 60 ימים, כלומר 60, ימים להגשת הבקשה ואם ניתנה רשות אז 60 ימים נוספים להגשת הערעור?
או שזה 60 ימים שכוללים את הבקשה ואם הערעור ביחד?

תשובה

60 הימים כוללים את בקשת רשות הערעור – $30 + 30 = 60$ ימים ברשות.

עדים

137. (א) המועד להגשת ערעור על החלטה הוא שישים ימים מיום שהומצאה.
(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), משיב בערעור רשאי להגיש ערעור בתוך שישים ימים מהיום שבו הומצא לו הערעור, או מהיום שבו הומצאה לו הודעה על הפקדת ערובה לפי תקנה 135, או מהיום שבו הומצאה לו החלטה על פטור מהפקדת ערובה, לפי המאוחר.

הנושא: פגישת מהו"ת

שאלה

באיזה מקרה עו"ד אסור לו להגיע לפגישה ראשונה של דיון מקדמי?

תשובה

הדיון המקדמי יתקיים בתוך 30 ימים מהמצאת כתב הטענות האחרון.
כאשר החובה על קיום דיון מקדמי חלה רק על צדדים המיוצגים על ידי עו"ד (צד שאינו מיוצג – פטור).

לעומת זאת, לפגישת מהו"ת בעלי הדין חייבים להגיע בעצמם, אולם הם אינם חייבים להגיע עם עורכי דינם.

הנושא: תצהירים

שאלה

אשמח לקבל הסבר מתי צריך תצהיר מידיעה אישית ומתי צריך תצהיר לפי מיטב האמונה.

תשובה

תצהיר עדות ראשית - ידיעה אישית

תצהיר המצורף לבקשות, לכתב טענות בדיון מהיר, ערעור על החלטה בבקשה לפסלות שופט - תצהיר לפי מיטב האמונה וידיעה אישית .

בהצלחה בהמשך !